



Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

MOPHATO O MAHARENG

KEREITI YA 6

PUDUNGWANA 2016

SESOTHO PUO YA LAPENG PAMPIRI YA 2

MATSHWAO: 35

NAKO: hora e le 1



Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO HO MORUTWANA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse PEDI, e leng:

KAROLO YA A: TEMAKUTLWISISO (20)

KAROLO YA B: PUO MAEMONG (15)

2. Araba dipotso TSOHLE.

3. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA.

4. Seha mola qetellong ya karolo e NNGWE le e NNGWE.

5. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.

6. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: TEMAKUTLWISISO**POTSO YA 1**

Bala temakutlwisiso e latelang o ntano araba dipotso tse e latelang.

PALE YA JONATHAN

Lerato la mme le a makatsa, mme o rata a sa lebella ho putswa ka letho. Mme o tshwara thipa ka bohalleng ha ho tluwa baneng ba hae. Ka lebaka la ho ba maphathephathe ka lebaka la mesebetsi ya kamehla, re qetella re lebala le ho thoholetsa lerato lena la bona. Re itse qa!qa! a mabedi a mararo le Jonathan – moshemane ya tlwaelehleng ya ithatelang rugby, ya thabelang lerato le tshehetso ya mmae. Ka thuso ya ba ha Mc Cain, Jonathan o kgonne ho leboha mmae ka tsela e ikgethang. Ke ena pale ya hae...

Ke ne ke bapala rugby sekolong se phahameng ka ba ka kgethelwa sehlopha se seholo. Ke ne ke be lehlohonolo ho boela ke kgethelwa ho ya bapala ho Craven Week sehlopheng sa Golden Lions. Sena se ne se mpulele monyetla wa ho bapalla Yunibesithi ya Johannesburg. Tsohle di ne di ya ka theko ho fihlela ke lemala ke thusa ntate ho laesha letlapa la granite veneng ya hae. Ke ne ke nahana hore nke se hlole ke bapala rugby hape; ke ipolella hore ke tshomo ka mathetho ho seo ke sebeditseng ka thata ho se fihlella. Nakong eo ya pherekano, ke ile ka kgutlela ho mme. O ne a ntjhebe ka mahlo a bonolo, a hlokomelang mme a re, “O tla fola moraka o boele o bapale rugby hape.” Ka nako eo, ke ne ke hlokomela hore ka tshehetso le kgothatso ya hae, tsohle di tla kgutlela madulong. Ka nnete ho ne ho be jwalo. Seo se ne se phethahale hobane mme a le hlakoreng la ka! Ke ka hona eitseng ha ho hlaha monyetla wa ho mo leboha ka tsela e ikgethang ka baka la tsohle tseo a nketseditseng tsona, ke ileng ka tlolela hodimo. Ka thuso ya ba ha McCain, ke kgonne ho phehela mme dijo tsa ho mo thabisa. Lelapeng leso, dijo di bontsha lerato; ka lebaka la hore mme o dutse a le lapeng, a re phehela dijo tsa setso tse kang lamb curry le “chicken bryiani.” Ho mo phehela ha ka e bile mpho e makatsang ho yena. Ke nkile qeto ya ho mo phehela seo a se ratang – nama ya kgoho le McCain creamed spinach ha mmoho le butternut. Ba ha McCain ba ne ba etse dijo tsena e be tse ikgethang haholo ka ho etsesa mme poleiti ya hae e nang le molaetsa o tswang ho nna, mme hape ka mo fepela ho yona. Ke a itshepa jwale ka bokamoso ba ka mme ke ikemiseditse ho bapalla Golden Lions le Springboks ka le leng. Ho sa natsehe hore ho etsahalang bophelong, ke a tseba hore mme o tla dula a le haufi le nna, a ntshehetsa, mme ka lebaka leo ke a mo leboha. Ke motlotlo ka ba ha McCain ka monyetla o ikgethang wa ho bontsha mme lerato. Ho ba le monyetla wa ho bolela ka moo ke ratang mme wa ka ka teng ka pela Maafrika Borwa kaofela ke ntho eo nna le mme re sa tlo e lebala. Ke tshepa hore sena se tla kgothaletsa le MaAfrika Borwa a mang ho etsa jwalo. Le wena o ka etsesa mme wa hao poleiti, kena ho McCainjoys.co.za, o mo phehele dijo tseo a di ratang, o mo lebohe ka tsona. Nthonyana eo e nyane e ka mo thabisa.

[Eqotsitswe ho tswa ho buka ya *BONA* ya Pupjane 2016]

- 1.1 Bolela hore pale eo re e badileng e buwa ka eng? (1)
- 1.2 Seratswaneng sa pele mongodi o re o itse qa! qa! a mabedi a mararo le Jonathan?
Hore qa!qa! ke ho- (2)
- 1.3 Ke eng eo e neng e ratwa ke Jonathan? (1)
- 1.4 Ke ding TSE PEDI tseo a neng a di thabela? (2)
- 1.5 Jonathan o ile a thuswa ke mang ho leboha mme wa hae? (1)
- 1.6 Ke sefe sehlopha se neng se mmulele ho bapalla sehlopha sa Yunibesithi ya Johannesburg? (1)
- 1.7 Kgetha karabo e nepahetseng ho tse latelang; Jonathane o ile a tlohela ho bapala rugby hobane:
- A O ile a fumana mosebetsi.
B O ile a lemala.
C O ile a tejelwa sehlopheng sa rugby. (1)
- 1.8 Tlatsa dikgeo polelong ena: O ne a laesha ... la ya hae. (3)
- 1.9 Ke sefe seo a neng a se nahana ka mora temalo ya hae? (1)
- 1.10 Ka mora hoba a lemetse o ile a kgutlela kae? (1)
- 1.11 Qolla mantswe a ileng a buuwa ke mmae ha a fihla ho yena. (1)
- 1.12 Ngola dipolelo tse latelang ka tsela eo di latellanang ka yona seratswaneng seo o qetang ho se bala.
- 1.12.1 A Ke ne ke be lehlohonolo ho bapala le Golden Lions.
- 1.12.2 B Mme o tshwara thipa ka bohaleng ha ho tluwa ka baneng ba hae.
- 1.12.3 C Seno se ne se mpulele monyetla wa ho bapalla Yunivesithi ya Johannesburg.
- 1.12.4 D Ka thuso ya ba ha McCAIN Jonathan o kgonne ho leboha mme wa hae ka tsela e ikgethang.
- 1.12.5 E Tsohle di ne di ya ka theko ho fihlela ke lemala. (5)

MATSHWAO A KAROLO YA A: 20

KAROLO YA B: PUO MAEMONG**POTSO YA 2**

- 2.1 Fana ka maele a seratswaneng sa pele (1)
- 2.2 Sebedisa lentswe maphathephathe polelong ho bontsha kutlwisiso ya lona. Se qotse seratswaneng. (2)
- 2.3 Fana ka lehlalosongwe la lentswe thoholetsa (2)
- 2.4 Lebitso Jonathane o wela sehlopheng sefe? (1)
- 2.5 Hlalosa polelo ena "Tsohle di ne di ya ka theko ho fihlela ke lemala." (2)
- 2.6 Bolela hore polelo e ka hodimo e ho lekgathe lefe? (1)
- 2.7 Fana ka kutu ya lebitso lerato (1)
- 2.8 Kaofela ke mofuta ofe kapa karolo efe ya puo? (1)
- 2.9 Fepela ke mofuta ofe kapa karolo efe ya puo? (1)
- 2.10 Fana ka bongata ba lebitso mme. (1)
- 2.11 Bolela hore ha hothwe "ke tshomo ka mathetho" ho bolelwa eng kapa polelo eo e bontsha eng? (2)

MATSHWAO KAROLO YA B: 15**MATSHWAO KAOFELA: 35**